

De dekanaten in 't bisdom Brugge

*Opgedragen aan Z. E. Heer
A. HODŮM, eerste deken van het
dekanaat Brugge-Randgemeenten.*

I. Onder het Oud Regiem (1599-1802)

Bij de oprichting van de nieuwe bisdommen in België¹, zien we de bisschoppen belang hechten aan de bestuurlijke indeling van hun rechtsgebied in dekanaten. Hiermede wordt het toezicht verscherpt, — het vroeger verval was voor een groot gedeelte te wijten aan 't gemis aan contrôle — en werd een bestuurlijk apparaat in 't leven geroepen dat geen afbreuk doet aan het centraal gezag: de dekens worden immers benoemd ad nutum episcopi. Waar ze te kort schieten aan hun taak, kunnen ze eenvoudig worden afgedankt. Voorbeelden van afdanking „ob negligentiam” komen bij ons wel voor. Dat afdanken gebeurde zo veel te gemakkelijker, daar de bediening (officium) van deken niet, zoals thans, met een bepaalde pastorele functie (beneficium) samenging. Het nieuwe bisdom Brugge omvatte het aartsdiakonaat Brugge van het oude bisdom Doornik, met daarbij de helft (18 parochies op 32) van het dekanaat Roeselare,

¹ Zie over de dekanaten in 't bisdom Brugge het verdienstelijke, doch niet ten volle betrouwbare werk van D. LESCOUHER, *Geschiedenis van het Kerkelijk en Godsdienstig Leven in West-Vlaanderen* (Brugge, 1926-27), blz. 73, 231, 345-348. De meest wetenschappelijke doch uiteraard fragmentarische uiteenzetting vinden we bij A. C. DE SCHREVEL, *Notes et Documents pour servir à la biographie de Remi Drieux*, AnEmul. XLVI (1896), blz. 504-514.

dat, in 't vroegere bisdom Doornik, onder het aartsdiakonaat Gent ressorteerde. Het nieuwe bisdom had dus, bij zijn ontstaan, vier dekanaten : Brugge, Aardenburg, Oudenburg en het gehalveerde Roeselare.

Doorgaans wordt gezegd dat de eerste bisschop, Curtius (1551-67), een nieuwe indeling en een groter aantal dekanaten invoerde². Dat is onjuist. Curtius liet de toestand ongewijzigd. Eerst onder zijn opvolger, Driutius (1569-94), komt de verandering. Op 27 Maart 1571 wordt Brugge in twee dekanaten gesplitst : Brugge met de randgemeenten, en Damme. In de Synode van 31 Oogst 1574 wordt eindelijk de nieuwe indeling ingevoerd, die, in de grote lijnen, tot het einde van het oud regime gehandhaafd blijft. Drie nieuwe dekanaten worden ingericht, en zo komen we tot de indeling : het aartspriesterdom Brugge, de dekanaten Aardenburg, Damme, *Gistel*, Oudenburg, *Sluis*, Roeselare en *Torhout*. De Schrevel zegt dat, toen in 1571 de bisschop voor 't eerst de dignitarissen in zijn kapittel kon aanstellen, het dekanaat Brugge een aartspriesterdom werd. Feitelijk zal het voortaan, naar algemeen gebruik, door de aartspriester van 't kathedraalkapittel beheerd worden. De overige dekens heten *decani rurales* of landdekens, een benaming die verwijst naar verre historische toestanden, toen de bisschopsstad nog de enige „civitas” was van het gebied. Laten we nochtans niet te veel belang hechten aan de titel aartspriester; in de jaren 1600 wordt hij ook aan de gewone landdekens gegeven. Zo spreekt de *Status* (1642) van bisschop de Haudion van „*octo decanatus seu archipresbyteratus*”.

² Zo de *Almanach van 't bisdom*, 1835 (eerste jaargang), blz. 9; F. VAN DE PUTTE, *Histoire du diocèse de Bruges* (1849), bl. 41. E. DE MOREAU, *Histoire de l'Église en Belgique* (V, 327) zegt eenvoudig : L'Évêché ... fut d'abord divisé en huit doyennés, dont cinq anciens (Bruges, Ardenbourg, Oudenbourg, l'Écluse et Roulers) et trois nouveaux (Damme, Ghistelles et Torhout).

Zowel De Schrevel als Lescouhier (die De Schrevel copieerde) zijn hier van de indeling onder Driutius (1574) gesprongen naar deze onder Bassery, afgedrukt in de uitgave van de *Statuta* van 1693. Beide schrijvers geven de tabellen voor 1574 en 1693, en wijzen op de ingebrachte veranderingen. Het zal overbodig zijn die tabellen opnieuw af te drukken; ze liggen in iedereens bereik. Maar de nieuwe indeling werd niet door bisschop Bassery ingevoerd: ze is veel ouder en we kunnen ze precies dateren. De Schrevel, die een ware historische speurzinn bezat, heeft wel vermoed dat er nog een missende schakel was; hij zegt eenvoudig: „Cette délimitation des doyennés, faite en 1574 par Remi Drieux, ne correspond pas avec celle publiée sous Guillaume Bassery en 1693”. Een belangrijk document, dat deze indeling invoert, is hem onbekend gebleven, nl. de *Nova et provisionalis divisio decanatum* van bisschop Triest (1617-22), afgekondigd op 29 November 1618.

Triest, die een energieke figuur was en een uitstekend administrator, heeft zich, tijdens zijn kortstondig episcopaat te Brugge, zeer geïnteresseerd voor het instituut van het dekanaat³. De 26 April 1618 publiceerde hij een *Instructio pro decanis*, een uitgebreid document, waarvan de inleiding een tractaat vormt over 't belang van de dekanale functie en de hoge verwachtingen die de bisschop bouwt op deze, zijn uitgelezen medewerkers, de dekens. Volgen dan: een akkoord met het Vrije betreffende de auditie van de rekeningen; een

³ Zoals later, toen hij bisschop van Gent geworden was: „Prediken, met zijnen gewonen raad en met zijn landdekens over kerkelijke zaken handelen, zijn bisdom bezoeken, zulke waren zijne aangenaamste bezigheden. Tweemaal ter weke hield hij raad met vijf kanunniken. Jaarlijks hield hij vergaderingen der landdekens”. Mgr BRACQ in zijn (onuitgegeven) *Levensschets van Mgr Triest*. Aangehaald door R. MATTHIJS, *Iconografie van bisschop Triest*, (Gent, 1939), blz. 27.

Ordo Visitationis, die in substantie heel de tijd van het oud regime zal blijven meegaan; de formules van de *Introductio ad beneficia* en het *Juramentum* voor de dekens bij 't aanvaarden van hun ambt. Dit uitgebreid factum mag als de inleiding beschouwd worden tot een hervorming, die enkele maanden later zal doorgevoerd worden met een nieuwe indeling voor de dekanaten. *Nova* — iets nieuws — is dat zeker; want, op kleine details na, hebben we hier reeds de toestand van 1693 (Bassery) die, volgens De Schrevel, niet meer overeenkomt met deze van 1574 (Driutius). *Nova... et provisionalis divisio*, heet het hier. Wat voorlopig geacht werd, moest, zoals het nog meer gebeurt, langer meegaan dan regelingen die men bestendig meent. Il n'y a que le provisoire qui dure.

Het document van 1618 vormt wel de ontbrekende schakel in de geschiedenis van het dekanaat in 't vroeger bisdom Brugge. Een document dat met zijn bescheiden titel van *provisionalis* bijna twee eeuwen blijft meegaan.

Het is nog een kenschetsend document voor de doortastende realiteitszin van de grote administrator die Triest was. Hij houdt niet van onduidelijkheid. Het gebied van zijn bisdom, dat onder de Staten lag, was practisch een missiegebied geworden, waar de uitoefening van de Katholieke eredienst verboden was. Dit gebied omvat het bijna ganse dekanaat Sluis en een flink stuk van het dekanaat Aardenburg. Misschien hoopte men nog op een kentering ten goede, en mogen we daarmede de titel *provisionalis* verklaren. Maar intussen wil de bisschop een klare toestand scheppen. Het dekanaat Sluis wordt van de lijst geschrapt, en de zeldzame parochies van het district, die buiten 't gebied van de Staten liggen, worden bij Damme gevoegd. De stad Aardenburg, die de titel geeft aan het dekanaat, wordt niet meer vermeld op de lijst van dit district.

Triest heeft zich resoluut bij de nieuwe toestand aangepast.

Zijn opvolgers zijn minder klaar. Reeds in 1628 zal Christophori in zijn *Status* zeggen: *Quartus decanatus est Slusensis*, maar hij voegt er aanstonds aan toe: *neque ullum est in iis (partibus) etiam secretum exercitium religionis catholicae*. De Haudion (*Status* van 1642) overdrijft in de tegenovergestelde zin: *Fuerunt ante mala tempora octo decanatus, ex quibus nunc sex supersunt, Slusensi et Ardenburgensi extinctis*. Dat is onjuist, in die zin, dat het dekanaat Aardenburg toch in stand gebleven was en normaal beheerd werd; al viel een groot deel — met inbegrip van de stad Aardenburg — buiten de bevoegdheid van de deken. Van den Bosch (*Status* 1654) geeft maar zeven dekanaten op, maar zegt erbij: *Fuit olim decanatus Slusanus*. Bassery, in 1693, geeft weerom het dekanaat Sluis, met al de onderhorige kerken. Maar hij moet erbij zeggen, dat het district onder de Staten ligt, en voor de meeste parochies tekent hij aan: *ecclesia est destructa*. Feitelijk waren er toen slechts parochies heringericht te Aardenburg, te Yzendijke en te Sluis. Maar die parochies van het missiegebied vielen buiten het kader van de normaal functionerende dekanaten. Zelfs de deken van het district Aardenburg had zich met Aardenburg niet te bemoeien. Een deken voor het district Sluis wordt niet meer benoemd⁴. Wat onder de Staten hoort wordt rechtstreeks door de bisschoppelijke curie beheerd.

⁴ Verwonderlijk is het wel dat, op 29 November 1618, de dag waarop de *Nova et provisionalis divisio* wordt afgekondigd waarin het dekanaat Sluis voor 't eerst werd geschrapt, Jan vande Velde kanunnik van St.-Donaas benoemd wordt tot deken van Sluis en Damme. Wellicht wordt het zo gestyleerd omdat Damme nu enkele parochies van het district Sluis overneemt, nl. deze die buiten de Staten liggen. Maar het is ook de laatste keer dat een deken voor Sluis vermeld wordt.

II. De Moderne tijd

Ingevolge het Konkordaat werden alle vroegere kerkelijke indelingen afgeschaft en door nieuwe vervangen. Deze nieuwe kerkelijke indelingen werden, in de maat van het mogelijke, aan de burgerlijke aangepast; wat begrijpelijk wordt in een periode van sterk centraliserend beheer. Het ganse bestuurlijk apparaat van de Kerk wordt immers beschouwd als een onderdeel van de staatsinrichting. Men kan misschien een goede kant aan het systeem ontdekken: het brengt een zekere stabiliteit mee, en klaarheid.

Ook de bisdommen worden op deze basis ingericht. In België worden telkens twee departementen tot één bisdom bijeengevoegd. Met uitzondering voor het negende, het onpaar overschot, het departement Jemappes (Henegouwen), dat op zichzelf het bisdom Doornik vormt. West-Vlaanderen (Leie-departement) komt met Oost-Vlaanderen (Schelde-departement) onder één bisdom, waarvan de zetel te Gent gevestigd is.

Op 30 November 1802 wordt door Gent een lijst uitgegeven van de parochies, succursalen en openbare bidplaatsen (annexen) van 't bisdom. Overbodig er op te wijzen dat die rangschikking gebeurde met voorkennis en goedkeuring van het staatsgezag: het onderscheid tussen de zogezegde „echte parochies” (van eerste of tweede klas) en de mindere kerken berust hoofdzakelijk op het verschil van de staatsbezoldiging voor de bedienaars. Voor de ererang van „parochie” komen de hoofdplaatsen van de „cantons” nog al stelselmatig in aanmerking. Een nieuwigheid is het, dat nu elke „parochie” een aantal succursalen en annexen als onderhorigen krijgt. Een soort territoriale indeling dus, die kerkrechtelijk van geen betekenis is. De pastoors van de „parochies” hebben immers, als dus-

danig, geen bevoegdheid over deze nieuwsoortige onderhorigen. Deze nieuwe groeperingen verwijzen ook niet naar de historische toestand van moederkerk en ondergeschikte filialen. Ze zijn eenvoudig een product van de moderne bureaucratie, die tabula rasa gemaakt heeft van het verleden, en de kerkelijke bestuursindelingen zoekt gelijk te schakelen met de burgerlijke. De *Almanach du Clergé Catholique romain des Pays-bas*, die sedert 1821 te Brussel verschijnt, geeft de volledige tabel van de „parochies” met ondergeschikte (?) succursalen en annexen; maar kent geen dekens en dekanaten. De *Almanach* werd overigens opgesteld door J. B. P. Boucquié, *commis au département des affaires de Culte Catholique*; en op dat departement ignoreert men de dekens en de dekanaten.

Maar voor de bisschop is de toestand anders. Hij kan bezwaarlijk, nu vooral de bisdommen zo uitgestrekt geworden zijn, de bestuurlijke indeling in dekanale districten missen. Hij kan ze op eigen hand inrichten, daar de deken, als deken, geen staatsbezoldiging geniet. De Gentse bisschop, Mgr Fallot de Beaumont, schijnt zich overigens wel wat vrijheid van beweging te gunnen, waar de rem van de staatsbezoldiging niet werkt. Hij splitst zijn bisdom in drie districten: dit van Gent, dat rechtstreeks aan de bisschoppelijke curie onderhorig blijft; deze van Brugge en Ieper, waar een grootvicaris (Brugge) of een administrator (Ieper) wordt aangesteld, die het toezicht uitoefenen over deze gewesten van het departement de Leie, die eertijds onder de bisdommen Brugge en Ieper ressorteerden. Dat begint te gelijken op de vroegere aartsdiakonaten.

Ook de dekanaten zullen heringericht worden. Op 19 Mei 1803 verschijnt het *Elenchus decanatum novae dioecesis Gandavensis*. Dit document houdt in zover rekening met de tabel van 30 November 1802, waar de succursalen en annexen onder de parochies worden

gegroepeerd, dat de opname van een parochie in een dekenaat, ipso facto, de zogezegde „onderhorige” succursalen en annexen in hetzelfde dekenaat onderbrengt. De latere wijzigingen op deze distributie zullen hoofdzakelijk hierop neerkomen dat, om redenen van practische aard, een of andere grens-succursale naar een aangrenzend dekenaat overgaat. Deze verhuizingen brengen geen bezwaar mede, daar de tabel van 1802 weldra elke betekenis zal verliezen.

Voor het Leie-departement worden, in 1803, negen dekanaten ingericht: Brugge, Gistel, Ieper, Kortrijk, Menen, Poperinge, Tielt, Torhout en Veurne. De grootvicaris te Brugge krijgt het beheer over de dekanaten Brugge, Gistel en Torhout; de administrator te Ieper houdt toezicht over de dekanaten Ieper, Poperinge en Veurne. Kortrijk en Menen (vroeger onder Doornik), en Tielt (vroeger onder 't bisdom Gent) blijven rechtstreeks onder Gent ressorteren. Wat vroeger onder 't gebied van de Staten lag — het hele schim-dekenaat Sluis en een groot stuk van het dekenaat Aardenburg — komen onder 't nieuw dekenaat Eeklo (Schelde-departement). Lescouhier (*o. c.*, bl. 319) geeft de lijst van de nieuwe dekanaten met de hun onderhorige parochies voor het departement van de Leie. Hij heeft echter het *Elenchus* van 1803 niet gekend. Zijn tabel verwijst naar een latere toestand: in 1803 was deze toestand anders, ten minste voor de dekanaten Brugge en Gistel. Het eenvoudigste zal wel zijn voor deze twee districten het *Elenchus* over te schrijven.

Het dekenaat Brugge omvat de volgende parochies:

- 1) St.-Donaas (het huidige St.-Walburga) te Brugge, met de onderhorige (?) succursalen Assebroek, St.-Anna (Brugge), St.-Kruis, Oedelem en Sijsele;
- 2) St.-Jacobs (Brugge) met de succursalen Blankenber-

ge, Houtave, Klemskerke, Meetkerke, Nieuwmunster, St.-Pieters-op-de-Dijk, Stalhille, Vlissegem, Wenduine en Zuienkerke;

- 3) St.-Gillis (Brugge), met de succursalen Damme, Dudzele, Heist, Hoeke, Knokke, Koolkerke, Lapscheure, Lissewege, Moerkerke, Oostkerke en Westkapelle;
- 4) St.-Pieters en Paulus te Oostende met als ondergeschikten : de Kapucijnenkerk (Oostende), Bredene en Molendorp.

Het dekanaat Gistel omvat de parochies :

- 1) Gistel, met als ondergeschikten : Eernegem, Ettelgem, Leffinge, Leke, Mariakerke, Middelkerke, Moere, Oudenburg, St.-Pieterskapelle, Slijpe, Snaaskerke, Westkerke-Roksem, Wilskerke, Zande, Zandvoorde en Zevokote;
- 2) O. L. Vrouw (Brugge), met als ondergeschikten : Beernem, Begijnhof (Brugge), Oostkamp, St.-Joristen-Distel en Waardamme;
- 3) St.-Salvators (Brugge), met als ondergeschikten : Bekegem, Jabbeke, Loppem, St.-Andries, St.-Michiels, Snellegem, Varsenare, Zedelgem en Zerkegem.

Er is iets abnormaals in deze tabel : de twee bijzonderste parochies van Brugge zijn ondergebracht in het dekanaat Gistel. Voor deze kerken lijkt het op een soort degradatie- of devaluatie. Er was natuurlijk een zekere moeilijkheid, eens dat men het principe huldigde dat succursalen en annexen noodzakelijk moesten meegaan met de parochies, waaronder de tabel van 1802 ze had gerangschikt. De vijf geclasseerde stadsparochies van Brugge hadden nu eens zoveel „ondergeschikten”, dat

zo'n uitgebreid dekanaat niet meer te begaan zou geweest zijn. Men had, zoals thans in grote steden (Brussel, Antwerpen) gebeurt, kunnen een indeling nemen : Brugge, dekanaat van 't eerste en tweede district. Heeft men er niet aan gedacht? Of was er iets anders in 't spel? En mogen we hier reeds een eerste poging ontdekken van het vroegere St.-Walburga om zich op te werken tot eerste kerk van de stad? Centraal gelegen, erfgename van de titel der vroegere kathedraal St.-Donaas, parochie van de prefect en garnizoenskerk, dat alles begint een kerk aanzien te geven. Kan men daarbij de vroegere kapittelkerken van stad naar het landelijk dekanaat Gistel overhevelen, dan is een mogelijk mededingen uitgeschakeld en komt de baan vrij. Nog in 1827, wanneer voor de eerste maal spraak is van het heroprichten van 't bisdom Brugge, zal St.-Walburga naar de rang van Kathedraal dingen. Nu is het wel waar dat, in 1803, een deken nog niet aan een bepaalde kerk gehecht is; feitelijk wordt het toch het meest gevolgde gebruik; en met de eerste gerangschikt te worden onder de parochies van 't nieuwe dekanaat Brugge, krijgt St.-Walburga (St.-Donaas) een voorsprong.

Deze toestand is blijven meegaan tot in 1811, wanneer op 1 Juni een *Ordinatio* van Mgr de Broglie, voor de dekanaten Brugge en Gistel een andere, meer redelijke distributie invoerde. Deze nieuwe regeling houdt niet langer rekening met de tabel van 1802, waarin elke parochie van eerste of tweede klas een aantal succursalen en annexen als een soort onderhorigen gekregen had. Wat overigens op 't gebied van de kerkelijke administratie aan geen enkele werkelijkheid beantwoordde.

Door de regeling van 1811 worden al de parochies van de stad Brugge onder het dekanaat Brugge bijeengebracht. Daarbij omvat het nog Assebroek, Beernem,

Blankenberge, Damme, Dudzele, Heist, Hoeke, Hou-tave, Jabbeke, Knokke, Koolkerke, Lapscheure, Lisse-wege, Loppem, Meetkerke, Moerkerke, Nieuwmunster, Oedelem, Oostkamp, Oostkerke, Ramskapelle, St.-Andries, St.-Joris-ten-Distel, St.-Kruis, St.-Michiels, St.-Pieters-op-den-Dijk, Sijsele, Snellegem, Uitkerke, Varsenare, Waardamme, Westkapelle, Zedelgem en Zuienkerke. Het dekanaat Gistel omvat: Bekegem, Bredene, Eernegem, Ettelgem, Gistel, Klemskerke, Leffinge, Leke, Mariakerke, Middelkerke, Moere, Oostende, Oudenburg, Slijpe, St.-Pieterskapelle, Snaas-kerke, Stalhille, Stene, Vlissegem, Westkerke-Roksem, Wilskerke, Zande, Zandvoorde, Zerkegem en Zevokote.

Was het de bedoeling van Mgr de Broglie een eenvoudiger en meer practisch bestuurskader te beko-men wanneer hij zijn *Ordinatio* van 1811 inbracht? Eenvoudiger en meer practisch werd dat wel. Maar er zijn aanduidingen om te vermoeden dat deze bischop-pelijke maatregel ingegeven was door de beruchte Jan Antoon Buydens, wiens latere gedragingen zijn bisschop zo veel kommer bezorgden, maar die uiteindelijk als voorbeeldig priester stierf. Buydens was een Mechelaar, die, onder 't oud regime, professor was geweest aan 't Brugs Seminarie en kanunnik van St.-Donaas. In 1799 is hij onder de vicarissen-capitularis vermeld. Na 't Konkordaat, in 1802, werd hij voorgesteld voor de pastorie van Izegem, maar hij verkoos te Brugge te blijven en hij wordt raadslid van 't vicariaat te Brugge. In 1807 wordt hij pastoor op O. L. Vrouw te Brugge, en in deze hoedanigheid krijgt hij, in 1808, het dekanaat Gistel. In 1810, bij de dood van de Pauw, die tegelijk grootvicaris was en deken van 't district Brugge, neemt hij deze dubbele successie over; zodat hij nu deken is van de twee districten Brugge en Gistel en nog een tamelijk zware pastorie moet bedienen. Eigenlijk te veel om door een man behoorlijk begaan te worden. Buydens was,

zoals zijn verdere geschiedenis bewijst, een tikje heerszuchtig. Alles wijst er op dat Buydens deze, overigens zeer redelijke herindeling van de twee dekanaten heeft voorgesteld en weten door te drijven, een verandering die hem de taak zal lichter maken. Want nu kan hij, zonder in aanzien te verminderen, het dekanaat Gistel aan een andere overlaten, te Brugge blijven, de titel van deken van Brugge behouden en de hele stad onder zijn beheer en toezicht krijgen.

Bij de heroprichting van 't bisdom Brugge (1834) bleef de toestand ongewijzigd, met dien verstande, dat het district Brugge aan de aartspriester van 't nieuw kapittel wordt toevertrouwd, en opnieuw aartspriesterdom heet. Allengerhand is er meer klaarheid gekomen in de toestand. Buydens zal wel de laatste geweest zijn om meerdere dekanaten te cumuleren, iets wat vroeger niet uitzonderlijk was. Het is principieel ook niet nodig dat een deken in zijn district resideert : vroeger waren de dekenen van Damme en Gistel niet zelden kanunniken van St.-Donaas. Het laatste voorbeeld van die aard ging mede tot in 1841, wanneer Mgr Simons, die tot dan toe grootcantor van 't Brugs kapittel was geweest en deken van 't district Tielt, tot aartspriester werd benoemd en het dekanaat Brugge overnam. Als opvolger voor 't district Tielt werd hij opgevolgd door Karel De Wilde, pastoor te Pittem. Sedert zijn aanstelling te Pittem in 1834, was De Wilde ook „onderdeken” voor 't district Tielt geweest, daar de deken te Brugge resideerde. Onderdekens of subdecani vond men onder 't oud regime wel meer. Ze worden aangesteld wanneer een deken om reden van hoge leeftijd of ziekelijkheid zijn functie moeilijk kan waarnemen. Pastoor De Wilde zal het voorlaatste exemplaar geweest zijn van het „onderdekensras”. Het laatste mij bekende voorbeeld is dat van J. Danneels, gestorven in 1836, als pastoor op St.-Pieters te Ieper en onderdeken van 't district Ieper.

Wonen de dekens voortaan in hun district, er volgt nog niet uit dat ze in functie zijn op de plaats waaraan het district de naam ontleent. Maar, zonder wet te worden, wordt het toch geleidelijk de gewoonte dat het dekanaat met een bepaalde pastorele functie samengaat. Wat toch, van kerkrechtelijk standpunt beschouwd, geen reden is om de kerk van de deken de titel te geven van „dekanale kerk”.

Bij ons resideren thans nog de dekens van Brugge-Randgemeenten, Brugge-Noord en Brugge-Zuid, buiten hun district, en zijn hun zogezegde „dekanale” kerken, parochiekerken van het aartsbischepdom.

De dekanaten Avelgem en Diksmuide ontstonden in 1839. In 1853 verdeelde Mgr Malou het aartsbischepdom Brugge in drie districten: het aartsbischepdom dat de stad omvatte, Brugge-Noord en Brugge-Zuid. Voor de twee laatst vermelde dekanaten wil de bisschop de titularis in principie niet aan een bepaalde kerk vasthechten: *iis ... committemus, sive intra sive extra civitatem resideant...* Feitelijk werden deze twee dekanaten tot nog toe altijd toevertrouwd aan de pastoors van St.-Gilles en O. L. Vrouw. Mgr Faict stichtte de dekanaten Oostende en Roeselare (1872); Mgr Lamiroy deze van Moeskroen (1932) en Waregem (1941); Mgr De Smedt, deze van Izegem en Brugge-Randgemeenten (1953). Voor laatstgenoemd district werd tot deken aangesteld ons geacht medelid, kanunnik Hodüm, pastoor van St.-Jacobs te Brugge.

Ad multos ... et felices annos.

M. ENGLISH.